

IRENA SVETEK

IRENA SVETEK

Krogi

(Odlomek iz romana)

V dneh, ki se gibajo okoli mesta, se počasi naseljuje zima. Sedim za svojo delovno mizo in skozi okno opazujem temno modrino neba. Nekakšen suh zrak se je zgotil, prepojil človeške nosnice z dihom prihajajočega mraza. Listje se je spustilo na betonska tla ulic. Misli o tem nenehnem menjavanju letnih časov sprožajo v meni občutke breztežnosti; dokončno vdajo nevidnemu kroženju, nečemu, kar prihaja brez napovedi o stvareh, ki se bodo zgodile ... Ob dvanajstih hodim po cesti neznanega junaka, kupujem malico v majhni trgovinici, kjer mi prodajalčeve majhne črne oči sledijo med policami, se zapičijo v hrbet in ga spremljajo vse do izhoda. Kljub neprijetnemu občutku ne menjam trgovine. Neke navade, ki jih prevzamem, ostajajo z mano do konca. To je smešen del konzervativnosti, ki je skoraj težko ena od mojih lastnosti.

Koraki donijo po tlakovanih kockah, gledam plakate za koncerte, reklame, s katerih boljčijo pogledi znanih glasbenikov, nekaj, kar se dviguje skupaj s pišem vetra, poplesava med strehami velikega mesta, kjer ljudje dobesedno tonejo v poplavi obrazov, se skoraj redči pred očmi, nekakšen okus, ki ga ne moreš označiti, mešanica slanega, sladkega in izgubljanje njegove ostrine ... Ne vem, zdi se mi, da prihaja čas, v katerem se moje počutje izenači s srečo, ki obstaja brez otipljivega razloga. Z nogo pohodim rumen list in zvok hrskanja prijetno poboža ušesne membrane.

“Jutri greva v L.” Ne spominjam se, da bi se zmenila za kakšen odhod iz mesta. “No, če želiš, lahko tudi ostaneš. Vsekakor moram biti tam opoldne.” Gotovo spet kakšna okrogla miza, intelektualistično nakladanje o vprašanjih sodobne umetnosti v času globalizacije in podobnih neumnostih. Ne vem, kako se sploh lahko udeležuje teh stvari, nekako se ne skladajo z njegovo naravo.

Mogoče pa sem sama tista, ki si njegovo podobo zarisuje po vzorcu, ki mi trenutno ustreza. "Brez mene. Sicer pa, kaj naj tam sploh počnem?" Pokima, ne zdi se presenečen nad mojo odločitvijo, pomislim, da mu ta celo ustreza. V kopalnici prižgem majhno luč nad ogledalom in dolgo, dolgo časa gledam svoj obraz.

Pozno zvečer me pokliče po telefonu. Njegov glas je utrujen, skoraj uraden. "Kako boš prespal?" Ne razumem, kaj govori. "Ti moram res še enkrat razložiti?" "Ne, samo ..." "Pač, zavleklo se je in pridem šele jutri. Ne mislim loviti zadnjega vlaka, zaspan sem." Čuden občutek se zavleče v srce. "Si v redu?" Iz slušalke se zasliši globok vzdih. "Ja, ja ... se vidiva." Zveza se prekine. Nekaj časa še stojim s telefonom v roki in prisluškujem dihanju, potem pa se zaprem v sobo. Nekakšna nora potreba po odgovoru se v meni dvigne, zaokroži čez prostor in se naseli v prste. Opiram predale pisalne mize, mrzlično, skoraj ihtavo premetavam papirje, da padajo po tleh, se mešajo z drugimi. Ne razmišljam o tem, kako bom vse te stvari spet uredila in jih postavila na prejšnje mesto. Z mize letijo zapiski brez označenih strani, drobni lističi z opombami in drugimi kracarijami, modre in rjave kuverte, razna vabila na sestanke, pogodbe in neznana pisma s strokovno vsebino. Nič mi ne ponudi zagotovila, da je kaj narobe. Počutim se prazno, oropano. Kaj je z mano? Je to občutek negotovosti? Znamenje nekakšne nezrelosti, ki očitno še tli nekje v meni? Počasi se umirim in globoko vdihnem. Sedem na posteljo in si prižgem cigareto. Srčni utrip se upočasni, stabilizira neuravnoteženo udarjanje v prsnem košu. Pogledam okoli sebe in se poskušam nasmehiniti. Kako naj zdaj pospravim ves ta papir? Naslednjo uro zbiram dokumente in pošto, bele in modre kuverte zlagam na mesto, s katerega so sfrčale v zrak, v možganih poskušam ustvariti vakuum, da mi ni treba misliti na jutrišnji dan.

Vsebina današnjega dne bi se smela brati samo v temi. S kotičkom v zavesti, ki bi bil pripravljen pozabiti. Nekaj časa je v meni gorela želja, da odidem do L. in ji vse povem. Seveda sem si premislila, zmeraj sem čutila odpor do tistih drobnih ženskih opraviljanj, ki nikoli ne pripeljejo do srečnega konca. Ko je prišel, sem bila zadržana, moja slaba volja se je izražala v vsem, v gibih telesa, sarkazmu besed, ki so bile zanj prava uganka. "Mislim, da te ne poznam." "Seveda, je to tako daleč stran od resnice?" Večer preživiva zaprta vsak v svoji sobi. Slišim zvoke vključene televizije, ki prihajajo skozi stene, želim se mu pridružiti, skupaj z njim gledati večerne nadaljevanke ... nazadnje ostanem sama, s svojim nezaupanjem, ki ga ljubosumno čuvam, kot lovec, ki je ujel nekakšen velik plen in ga ne želi izpustiti.

Ribja restavracija stoji na nabrežju, kjer se v nebo dviguje sij uličnih svetilk; skozi okno opazujem pozne sprehajalce, z reke prihaja megla in zavija človeške obraze v skrivnostno tančico nočnega hlada. Sediva za majhno mizo, kjer gorita dve sveči, gledava se s tistim umirjenim izrazom, ki govori, da so se stvari uredile, da smo se nekako sprijaznili z dogodki, ne glede na to, kakšni so.

Njegova roka se dotika moje kože, zelenilo velikih oči se vzpenja po črni svili, ki sem jo prvič oblekla, pogleda ne čutita utrujenosti, zdi se, da sta se zlila z bitji dveh svetov na različnih straneh. Vloga, s katero se predstavljam v teh trenutkih, je najbolj dovršena igra smehljajev in pozabe, s katero je laže dihati. Z veliko pozornostjo razreže orado, ki sem jo naročila, nežno nataka vino v kozarce. Ne morem preslepiti zakona težnosti. Tu sem. Z njim. Sama sem izbrala pot, ki jo moram prehoditi. Dvignem kristalno steklo in krhki zven se zakotali v zatemnjen prostor.

“Teга mogoče ne bi bilo dobro izreči, vendar mislim, da gre v tem primeru za veliko potlačenega ... saj veš, občutki negotovosti, ki se seveda ...” Žal mi je, da je moja ženska narava prišla iz globin na površje in zajela zrak. L. sedi nasproti mene, njena brezvezna ugotavljanja in seciranja podzavesti me spravljajo v stanje razdraženosti. “Dobro, dobro ... saj razumem. Pozabi, kar sem rekla.” Vzvišen in skoraj užaljen pogled. “Ti nisem povedala, da se je vse skupaj odvil malce prehitro?” Taktika generala po bitki. Gledam njene poševne oči, razširjene zenice in zdi se mi, da je zadovoljna, skoraj pomirjena. Mogoče ima prav. Vseeno ji ne morem pustiti občutka zmagošlavja, ne v celoti. “Veš, lahko bi, enkrat za spremembo, stopila na njegovo stran. Vse to je samo izgovor za ...” Usta se ji stisnejo in okoli oči se zarišejo drobne gubice. “Nikoli ne boš sprejela resnice ...” Živčno se nasmehnem. “In resnica je, da imam prav jaz, ne on, ni res?” “Veš kaj, pozabi vse skupaj.” Nove izkušnje, ki dajejo vzorce za navodila, po katerih se moramo v prihodnosti ravnati. L. ne bo znala nikoli vzpostaviti tiste distance, ki je nujno zelena pri ugotavljanju neke splošne objektivnosti. Ko odhajam, me spremlja občutek izdaje. Nekaj, kar je bilo med nama, sem porušila. Dovolila, da se je neprekinjena krožnica razpolovila na dva dela. Fragmenti tistega, kar prihaja, so delci, ki jih bom morala ponovno zalepiti skupaj. Trdo.

Tam, kjer se srečata dve resnici, je vedno prostor še za tretjo. Ležim ob njem, poslušam vsebino nedavnega seminarja, pogoltno srkam podatke. Zunaj dežuje, mraz je, jaz pa se stiskam ob toplo kožo, poskušam se kar najbolj zlit s telesom, ki me varuje. Vrsta staranja, ki jo lahko prenesem. Medtem ko se mi počasi zapirajo oči, kaplje lezejo čez šipo, kot ladje, ki so z dolge poti priplule v domače pristanišče.

Zjutraj se svetloba razprostire čez sobo kot neviden plaz, ki se je utrgal s streh. “Poglej skozi okno.” To je dan, ko se življenje prebuja v novi obliki. Povsod sama belina, kupi snega, ki se je v noči iz dežja prelevil v velike snežinke in v celoti zasul zemljo. Na vzhodu se svetlika, sonce leze izza oblakov. “Poslušaj, danes ne bom šel v mesto. Rad bi ostal s tabo.” “Res?” Nasmehnem se. Njegovi prsti se sramežljivo igrajo s trakovi na spalni srajci. “Skuhal bom kavo, malo kasneje pa še kosilo.” Svet se je odel v potrpežljivo ogrinjalo pomirjenja, zima je vedno prijateljica, ki me nežno poboža in ne postavlja pogojev. “Si prepričan?” “Zelenjavna lazanja. Taka, kot jo imaš najraje.” Ko odide, se zavlečem pod odejo in poslušam bitje srca. Njegov obseg se je v

trenutku razširil, nabrekli kakor pljuča kakšne operne pevke. Kako preproste so včasih stvari.

“Beri med vrsticami. Kaj se ti zdi?” Pogleda me in se mi nasmehne. “Zmeraj vidiš stvari, ki bi se po svojih najboljših napovedih težko zgodile.” “Ne, ne ... Preberi še enkrat. Zadnji odstavek.” Pozorno gleda v črke in razbira skriti pomen. “Piše samo, da pogodbeni delavci lahko zaprosijo za podaljšanje ...” “Ja, to pomeni, da bi želeli, da ostanem še eno leto ...” Prime me za roko, njegov pogled je blag, skoraj prizanesljivo nežen. “Nočem te razočarati ...” Vstanem s stola in ga grobo odrinem od sebe. “Kaj res ne moreš niti za hip pomisliti, da je mogoče ...” Črte na obrazu se zravnajo, vrže mi resen pogled. Kot da mu je vseeno. Jeza, ki je naenkrat zacvrčala v meni, se vžge kakor ogenj, ko na polit bencin vržeš vžigalico. Demonstrativno odidem iz kuhinje in za sabo z vso močjo povlečem vrata, da se zasliši tresk, ki zadoni po stanovanju, kot da bi s hiše padla streha. Ne vem, kaj mi je ... Od kod ta neprimerna občutljivost ... in potem še solze ... Mogoče sem res popolnoma nezrela za prilagajanje okoliščinam, v katerih trenutno živim. V navalu histerije sem s sabo pozabila vzeti kapo in rokavice, tako da zdaj hodim po mestu vsa premražena, smrkava in polna neznanega strahu pred prihodnostjo.

Zbudijo me smetarji, ki pod oknom ropotajo s kantami, in zvonec, ki zacinglja na vratih. Koliko je ura? Prestrašim se, ko ugotovim, da rdeči kazalec na moji budilki prekriva številko dvanajst. Njegova soba je prazna. Nikjer nobenega sporočila. V misli se počasi privleče spomin na včerajšnji dan. Kot da bi se razbil nekakšen starodavni porcelan in zdaj njegova vrednost ubito teče med rešetkami notranjega zapora ... Ogrnem si jutranjo haljo in v upanju, da bom videla znan obraz, hitim odpirat vrata. “Želite?” Na vhodu stoji tuja ženska, me gleda rahlo zmedeno, v ustih se ji nabirajo besede, ki jim ne uspeva izzveneti ravno najbolje. “Ja ...” ponovim, tujka pa se obrne in po stopnicah pobegne iz hiše.

Okus nečesa neznanega in neprijetnega. Samo delček občutka, ki te svari. Skoraj je že pozno popoldan, sama sem, sobota je. Ne vem, kam bi lahko odšel. Ne vem, kdo je bila ženska, ki je zvonila na vratih. Trudim se pospraviti stanovanje, brišem madež, ki je nastal na preprogi; globoka kavna zmes mi sili v oči in moje roke avtomatsko drgnejo s krtačo po tleh, z drobnimi krožnimi gibi se sklanjam, roke se mi skoraj zakrčijo od bolečine. Potem pa se vrata odprejo, tiho stopi v prostor. “Si se pomirila?” Ne odgovorim mu, z nekakšno trmo izpiram krpo. “No, vidim, da je vse v redu. Gotovo še nisi jedla, skuhal bom večerjo. Imaš kakšno željo?” Kako neverjetno potrpežljive so včasih reakcije starejših moških. Kot neke vrste resnoba, s katero blago sprejemajo svet okoli sebe. “Kje si bil?” Čisto preprosto. Ja, kje si bil in kdo je bila ženska, ki je zvonila na vratih? Ne pogledam ga. Mirno se sprehodi po sobi in si prižge cigareto. “Si me slišal?” Vdano zavzdihne in zapre oči. “Vidiš.” Nič drugega. Samo ta “vidiš” in koraki, ki zapustijo sobo. Počutim se krivo in prizadeto hkrati, vseeno si ga ne upam spraševati, upam, da bo sam prišel k meni, se mi opravičil in mi povedal, kako žal mu je. Otopelo gledam v vedro z vodo, v krpo,

ki jo držim v rokah, rjavi madež pa strmi vame, gleda v moje oči in mi govori, da se ne bo pustil izprati tako hitro.

Na katere stvari vse se moram zanašati, da lahko mirno pogoltnem tablete skupnega življenja. Notranji signali, ki so se včeraj oglasili in kakor glasne rakete sfrčali v nebo zavesti, mi povzročajo že tako in tako vedno osovraženo nezaupljivost, s katero je težko najti skupno govorico. Moje misli se vsako minuto bolj poglobljajo v obraz neznanke, v njene velike zelene oči, v njene žalostne in zmedene poteze na licu. Kljub vsemu smo si ženske na neki način podobne. Ko je zjutraj odšel, sem brez razmišljanja skoraj stekla do L. in ji v naročje izlila ves svoj dvom, vse svoje strahove. Kot pravim, brez razmišljanja. "Kako je izgledala? Je bila visoka?" Pokimam in čakam, da me odgovor pomiluje. Da se L. zasmeji in mi reče, neumnica, saj to je njegova ... Nekaj časa je tiho, potem pa neprepričljivo odkima in se zagleda nekam v svoje roke. "Ne vem, res ne vem. Zakaj ga enostavno ne vprašaš?" Čutim, da se pripravlja nekaj neprijetnega, nekaj, kar nima nobene veze z mano, nekaj, kar je meni tuje in nedosegljivo. Prvič, odkar se z L. pozna, ji zaupam, da se počutim ranljivo in popolnoma nemočno. In nič v meni se ne sprosti. Nasprotno. Nekaj se še bolj zategne, v želodcu začutim kljuvanje.

V rokah držim telefon, čakam, da se nekje tri tisoč kilometrov stran dvigne slušalka. "Mama?" "Ljubica, joj, koliko časa nisi klicala, skrbelo me je ..." Tiho sem. "Se slišiva?" "Ja, seveda. Kako sta z očetom?" Preprost pogovor roditelja s svojim otrokom, ki izgubljeno tava med vprašanji, ki jim ne zmore sam ponuditi odgovorov. "Je kaj narobe? Čuden glas imaš ..." V grlu se mi zatika. "Ne, ne ... vse je v redu ... Mama?" "Ja?" Dihanje se mi upočasnjuje. "Nič ... lepo se imej ..." "Povej mi ..." Odložim slušalko.

Stegnem roko in zaprem pipo za njegovim hrbtom. Z nežnimi krožnimi gibi vtiram mokro gobo v belo kožo. Vodne kaplje drsijo čez moje roke, s prsti se dotaknem golih ram. "Se je voda ohladila?" Njegov glas je enakomerno miren. "Mlačna je." Primem brisačo in mu jo položim okoli vratu. Počasi se dviguje iz vode, stojim za njim in si mislim, to je tisti del življenja, ki ga bom nosila s sabo do konca.

"Kaj se je tu zgodilo?" L. me gleda presenečeno, rahlo je zbegana. "Sem prišla ob nepravem času?" Soba, v kateri stojiva, ponuja obraz zanemarjenega človeka, brez gospodinje in brez občutka za pospravljanje. "Vem, čas se je ustavil." L. strmi v moje oči, opazuje nered in zmajuje z glavo. "Je tako hudo?" Moralo bi mi biti nerodno, vsaj malo neprijetno; neprizadeto stojim v sobi, ki je videti, kot da bi jo nekdo obrnil narobe, jo stresel in potem ponovno postavil na mesto. Obleke ležijo na parketu, raztresene so po stoli, mizi in kavču, na tleh so razstavljene skodelice z ostanki kave, ki se je že davno posušila, police so polne prahu ... Zdaj opazim, da negotovo pogleduje okoli, da se nima kam usesti. "Oprosti, čakaj ..." S stola pomečem obleke in ga postavim pred njo. "Tukaj, vidiš, pa se lahko usedeš." Vzamem blazino in po turško sedem nanjo, čakam na plaz vprašanj. "Kako je z vama? Si razrešila misterij ..." Skoraj se mi zatakne. "Ne, L., nočem govoriti o tem in ja, v redu sva." "Miška ..." Z dlanjo se na rahlo

dotakne mojega temena, pustim, da njena roka zdrsi čez lase. "Če želiš ..." "Ne bom se preselila." Zapre oči. "Samo toliko, da veš, če se kaj ..." Sunkovito se dvignem in odidem proti kuhinji. "Boš čaj?" L. je tiho, čutim, da me gleda, in zdi se mi, da bi lahko na glas ponovila njene misli, vsako besedo, vsak stavek. Ko voda zavre, jo začutim ob sebi. Stoji za mojim hrbtom in mi nekaj šepeta.

Neprijetni občutki. "Koliko sladkorja boš?" Njeni prsti na ramah ... Trudim se dihati enakomerno, mirno ... nato pa se mi roke zatresejo, čajna žlička pade na tla, L.-jina sapa pa se zavleče globoko pod lase, globoko pod kožo.

Nekaj dolgih in nenavadnih dni, odkar je tisti dan L. odšla, se vleče in razteza okoli mene kot zaspana kača, ki s težavo premika svoje telo. V urah, ki se kopicijo v stanovanju, ne govoriva veliko. Samo tiste najnujnejše besede. Besede o hrani, pošti, knjigah. Delo sem preselila iz pisarne v svojo sobo, tako da tudi v mesto ne hodim veliko. Z nekakšno vztrajnostjo se poglobljam v zgodbe ljudi, ki jih pišem, trudim se, da bi mi nekaj pomenile, da bi me na neki poseben način zapolnile. Prenosni računalnik, ki sem ga kupila zanj, zdaj uporabljam sama, navajam se na način življenja, kjer se črke pojavljajo samo na papirju in le redko zapuščajo usta. Dnevi tišine. In umikanja.

"V mesto moram." Niti se ne potrudim vprašati, kam, s kom, zakaj ... "Čez uro ali dve bom nazaj." Tudi v redu. Otopela slutnja slovesa bedi nad mano že nekaj časa, skrivam se v sebi, da me ne bi dosegla v celoti. Stopi k meni in me poljubi na čelo. "Prinesel ti bom večerni časopis." Vrata se zaprejo in za njim ostane težek vonj neznanega. Nič določenega, samo spoznanje, da nekaj ni tako, kot bi moralo biti. Gledam v tiskalnik in čakam, da se pokažejo listi, na katerih je odtisnjena zgodba človeka, ki je v enem letu izdal osem knjig.

"Klavir?" Stopiva skozi vrata trgovine. S pogledom drsim čez lesene trinožnike, ki se ponosno nastavljajo očem kupcev. "Nikoli mi nisi povedala, da znaš igrati ..." Hodi za mano in zmajuje z glavo. "Ne znam." Ustavi se in me grobo prime čez rame. "Poglej me. Kaj to pomeni?" Obrnem se stran in z roko drsim čez tipke. "Mislim, da je v stanovanju veliko prostora ..." Poviša glas. "Če sem prav razumel ... torej, ne znaš igrati?" Sončna svetloba se skozi izložbeno steklo blešči v srebrno zlatih odtenkih. Nasmehnem se in ga primem okoli pasu. "Starši so mi poslali denar." "No, potem pa je vse v redu." Poskušam ga pomiriti, čeprav še sama ne morem razumsko utemeljiti te nenavadne želje; nekje globoko v sebi čutim, da je to stvar, ki jo moram imeti. "Prosim," s pogledom se zarivam v njegovo srce, "tega si resnično želim. Bolj kot boš kdaj sposoben razumeti."

Od naročila je minilo sedem dni. Hodim po stanovanju in čakam, da na vratih zazvoni. Prižgem si cigareto in živčno pogledujem na uro. Nekje od daleč se skozi zaprto okno sliši glasba. Njena blaga melodija plava po sobi, nežno odkriva plasti ušesa in se vpija v možgane. Ne morem se pomiriti. Še enkrat pogledam na uro. Petnajstminutna zamuda. Je bilo s čekom kaj narobe? Ugasnem cigareto in si prižgem novo. Že pomislim, da bi poklicala trgovino, ko skozi prostor zareže predirljivo zvenenje. Globoko vdihnem in stopim proti vratom.

Kot majhna punčka sem hodila k uram klavirja, vendar se je učenje prenehalo zaradi stroge učiteljice teorije, ki ni imela posluha za otroke. Danes znam komaj zaigrati otroško vižo. Če dobro pomislim, niti ne brez napak. Sedim na majhnem stolčku in stiskam prste, gledam klaviaturo in zdi se mi, da sem naredila povsem neobvladan korak, niti ne vem, kaj je tisto, kar me je prisililo k temu dejanju. Čutim notranji nemir, skoraj nekakšen strah, podoben tistemu pred izpitom na fakulteti. Skozi usta izdihujem zrak, ki se kopiči v pljučih, slišim, kako pokajo koščice v prstih. Za mojim hrbtom stoji s prekrizanimi rokami, naslonjen na steno čaka, da se bo prvi zvok prebil do njega, da bo lahko zavzdihnil in odšel iz prostora. Obrnem se. "Rada bi bila sama." Našobi ustnice in dvigne obrvi. "A tako?" Tiho strmim v tipke. "Prav." Za sabo pusti odprta vrata. Z nogo teptam tla, čakam, da se zgodi čudež, da prsti oživijo, udarijo po tipkah in zaigrajo najbolj dovršeno skladbo. Da stopi k meni s presenečenim obrazom, me objame in mi ponosno pokima. Kožne blazinice se dotaknejo bele tipke, nato črne in potem spet bele, osamljeni zveni prebijejo tišino, jo grozljivo ovijejo v nekakšen neobvladljiv strah, prsti se dvigujejo in spuščajo po zebzrastih barvah, pritiskam čedalje hitreje, čedalje močneje, srce ujame polomljen ritem, pljuča se stisnejo in iz ozadja se zasliši tresk vrat. Na ustnicah začutim nekaj mokrega in slanega.

Sedim v majhni kavarnici, čakam, da se mi L. pridruži. Točno ob enih stopi skozi vrata, za njo hodi starejši moški, ki ga prvi trenutek ne spoznam. Ko se že čisto približa mizici, vidim, da je to obraz starega igralca, ki se ne more ubraniti spakljivih gest z rokami in popačenega govora privržencev svojega poklica. "Mislim, da se poznata." L. mi pomežikne in usta se ji raztegnejo v prijazen nasmešek. "Oh, kot da ne veš. Midva sva že sodelovala, da se tako izrazim. Napisala je kritiko predstave za tisti časopis." Zamahne z roko in velik prstan se zasveti centimeter pred mojimi očmi. "No, kje že delaš? Zmeraj pozabim ime tega časopisa." "F." Glasno cmokne z jezikom in ponovno zamahne z roko. "Saj sem vedel. F. Sploh ni važno, čeprav sem bil precej razočaran, ko sem prebral oceno." Ustnice se mu stisnejo v nekakšno šobo, "Precej ostro, ljubica, precej ostro." L. zavije z očmi. "Dobro, pustimo zdaj to. Raje mi povej, kako misliš odplačati ta svoj klavir?" V mislih počasi pripravljam odgovor. Še sama ne vem, kako. "Si že slišala za obročno plačevanje?" Igralec se skloni k meni, val njegovega parfuma se zaleti v mojo kožo, dvakrat ali trikrat utripne z očmi. "Nič je ne poslušaj, to je stvar okusa, mislim ..." Prižigam in ugašam cigarete, gledam L. in njene kratke lase, ki si jih je skrbno uredila v nekakšno moderno pričesko sodobne ženske, njene zelene oči sijejo in se mi pomenljivo smehljajo, za njenim hrbtom natakark briše prazne mize, nekdo utiša glasbo. "... in bila je popolna zmeda. Luč je odpovedala!" Ustavi se, da bi zajel sapo, potem pa se zagleda v moje roke. "Nisem vedel, da toliko kadiš ... Poglej no, L. Srce, oprost, ampak nujno moraš omejiti ..." Sklonim se k L. in jo dregnem s komolcem. "Zakaj si ga pripeljala?!" Njena dlan pokrije mojo. "Oprost, čisto sem pozabila, da sva zmenjeni." Močen glas se dvigne nad glavami in mi da

dovoljenje, da si oblečem plašč. "Oh, no, pa bosta malce zamudili, prava reč ..."
 Zrinem se mimo debelega trebuha in za sabo povlečem vsiljivi vonj parfuma.
 "Joj, koliko je ura, tudi jaz sem zmenjen. Pa ne, ljubica, da nosiš karo? To je
 danes že čisto passe ..."

Naslonjena sva na nogo klavirja, pijevo belo vino. Po dolgem času sva
 ponovno našla nekakšen skupen notranji mir. Zdi se, da dnevi lovijo svoj ritem,
 da se je najin čas še pravi trenutek ujel nad prepadom in se prepustil pomir-
 jenemu odtekanju. V rokah drži papir in mi razlaga teorijo notnih zapisov. Kot
 da bi poslušala znanstveno fantastiko. Vseeno z zanimanjem gledam v črne
 vijuge in čutim srečo, ki se pretaka po žilah. Vem, da se ne bom nikoli naučila
 zaigrati kaj več od preprostih melodij. Vendar je klavir zdaj del mene, ostal bo
 moj, ne glede na razplet najine zgodbe. Kozarec položim na tla in se z usti
 prilepim na kožo zagorelega vratu.

Govori o svojem otroštvu (prvič, odkar sva skupaj), o tem, kako se ni smel
 peljati z avtobusom, o očetu, ki je pisal za neki finančni časopis, o mami, ki je
 vse dni presedela doma, dokler ji niso postavili diagnoze ... manična depresija ...
 Reče, da pogrša zahodna mesta, še posebej P.; žal da mu je, ker je del življenja
 zapravljal s pretirano občutljivostjo, besede o neki pretekli zvezi, ki ni bila
 uspešna ... Zdi se mi, da je v teh trenutkih izbrisal ovoj, v katerega se je zavijal
 ves ta čas ... Vem, da sva prestopila na drugo stran, in njegov *rad imam mesta,*
ki dajejo otipljive občutke, pomirja na način, ki ga skoraj ne znam opisati. Blizu
 je. Reče mi: "Saj veš, kako je." Vem. Nekaj okoli naju razkriva resnico, se vleče
 skupaj ... naju vleče skupaj ... kot magnetno polje ...

Stopim na teraso, ki se dviguje nad mestecem, ponuja pogled na bele strehe
 in na majhne vrtove za hišami, na star zvonik ... Gledam, kako stopa iz bloka,
 hodi proti črnemu avtu, njegov plašč se dviguje za njim, lebdi v zimskem vetru.
 Nastavim obraz, da me poboža, v mislih potujem z njim, odhajam v B., to veliko
 mesto, kjer se pomešava med množico ljudi brez obrazov, med hrupne ulice,
 med glasove, ki žuborijo skozi ušesa ...

To je prvi odhod, ki naju bo ločil za dalj časa. Nekakšna poklicna dolžnost,
 seminar izgubljenih umetnikov, pisateljev, ki zmorejo v tem času pomirjati s
 peresom. Kupil mi je knjigo poezije. Starega pesnika z Bližnjega vzhoda. Med
 vrsticami ujamem verz, ki se mi prilepi na možgane in ostaja z mano. Z njim
 hodim skozi temačne sobe, ne prižigam luči, kot bi se bala, da se bo vonj, ki je
 ostal, izničil. Sedem h klavirju, nežno položim lice na mrzel les, poslušam
 utripe, ki prihajajo od nekje znotraj; počasi dvignem pokrov in spoštljivo
 naslonim prste na tipke. Samo na rahlo. Ne upam si pritisniti na katero izmed
 njih, bojim se uničiti tišino, ki me ziba v svojem brezbesednem naročju. Okoli
 mene ura ustvarja negotove premore, čas se ziba v nekakšni počasnosti, skozi
 steklo okna se prebijajo avtomobilski zvoki, udarjajo ob veke, ki sem jih spustila
 čez oči, jih ovila s svojo samoto. Še vidim pred seboj njegov obraz, zunaj se
 večeri, mirna usta skrivajo nasmeh; ustnice se razmaknejo, dvignem glavo, jo
 odmaknem od lesene deske in pozorno prisluhnem. Nič. Samo prasketanje po

stropu, ki prihaja iz zgornjega stanovanja. Potem pa čisto po tiho črke, ki me želijo ponovno spoznati, se ujeti v moja ušesa. Pravijo, da mu je žalost včasih v olajšanje, povem, da nisem dobro razumela, ponovijo se besede, se premikajo bliže k meni, reče, da ni izbral te poti, da mu je žal, in ponovno refren prejšnjih stavkov, prisilim se približati smislu, vseeno še vedno ne razumem, boli da ga, ker je znova in znova on na potezi ... Na potezi? Ja, za premik na šahovnici ... Zunaj svet še ni resničen, dvomi o sebi. Prav zato lahko sedim na tem klavirskem stolčku, se prepuščam zabrisanim mislim. Še zmeraj diha ob meni, nedosegljiv pod temi očmi, *ki za tabo tipajo in te ločujejo od zlogov negotovosti*. Stopim proti oknu. Ga odprem in v sobo spustim hladen zrak zimskih dni.

Prižge cigareto in mi jo da. Kot da sem njen domači ljubljencek, za katerega mora skrbeti. Včasih, ko sem z njo dalj časa, dobivam občutek, da je nekje globoko pod skorjo teh ženskih možganov osamljena želja neizpoljenega materinstva; da je to vzrok tega obnašanja, ki mi počasi preseda. Ogladam si jo. Njeno malo suhljato telo, belo, skoraj prozorno kožo, poševne oči, ki spominjajo na azijske ... Čisto počasi se skloni k meni, nekakšen vnaprej preišljen gib, z usti se dotakne mojega lica. Zdrznem se in pomislim, to je njena neobčutljivost za občutke drugih ... Čeprav je nežna, včasih tako krhka in dobra ... "Veš, kako je nekoč znani pisatelj zapisal ... tisto o ljubezni ...?" Odkimam in se odmaknem. Oči se ji razširijo. "Ljubezen je edina stvar na svetu, ki je ni treba pojasnjevati, niti ji ni treba iskati razloga ..." Ponovno se me dotakne, tokrat z roko, ki jo položi čez mojo. Ne vem, ali govori o meni ali o sebi. Kot da bi začutila moje misli. Mogoče pa je to samo napačna interpretacija, mogoče poskuša samo biti prijazna. Kot vedno. Ugasnem cigareto in ona mi prižge novo, stegne prste in me pogleda. "Poglej, L., dosti s temi cigaretami. Saj nisem invalid ..." "Oprosti. Stvar navade." "Res?" O čem to govori ... Pomislim na ženske, ki so vedno v moški družbi, nekoč sem bila sama ena od njih ... Vseeno, nikoli do zdaj mi ni prišlo na misel, da je L. na neki način ... "V mesto moram. Lahko greš z mano." Odkimam in se živčno nasmehnem. Ko hodim proti domu, se v meni pojavi nekakšna prisiljena tišina ... večja se, potem pa pade v neko drugo tišino, in ko sem že pri bloku, ko že odklepam vhodna vrata, ko slačim plašč ... potem se nevarno približa tlom in v grlu začutim bolečino ob padcu. L.-jino prijateljstvo me je začelo dušiti, mi okoli vratu zategovati kroge, ki se ožajo in ožajo, vse dokler se ne bodo skrčili na najmanjši možni obseg ... V kopalnici oblivam obraz z mrzlo vodo, z ust spiram šminko. Odločim se, da je nekaj dni ne bom klicala. Nobenega občutka krivde. Zrak steče skozi grlo in se enakomerno razporedi po pljučih.

Vsi dnevi se končajo ob istem trenutku. Skoraj neverjetno je, da se zmračí v hipu, vsak večer na isti način, nekaj sekund ob določeni minuti, in ko pogledaš skozi okno, se zunaj že smehlja tema, plava in narašča skozi obdobje hladnih dihljajev. Ta čas, ko se čez mesto preliva zima, mi ustreza bolj kot pomlad in poletje, bliža se moj rojstni dan, dan moje zgodbe, ki se je ustavila v tej neznani deželi in jo vsrkala globoko vase. V nekaj mesecih sem se postarala. Nekaj na

mojem obrazu je dobilo poteze starejše ženske, ljudje, ki jih srečujem, mi pripisujejo skoraj sedem let več, kot jih štejem. Ta nenadna starost je prišla vame podobno kot noč, ki se pritihotapi in zbrise dan z ulic. Ne znam presoditi tega procesa staranja. Gledam kožo okoli oči in opazim gubice, ki so se navlekle skupaj, me izmaknile dnevom, ki zdaj šepajo za mano. Sama to sprejemam z neko ironijo, obsojena sem na način življenja, ki sem ga izbrala. Vseeno v meni tiči nekakšen strah, ne poznam besede, za katero se skriva vse tisto, kar je že zapisano. Ostaja prazna, kot označevalec, ki drsi čez svoje pomene, jih nikoli ne ujame, kljub temu da so vedno pod njim ... Razmišljam o tem, da bi kupila psa. Prepričujem se, da to ne bi bilo nadomeščanje nečesa, kar mi manjka ... Vedno je dobrodošla toplina, ki jo lahko deliš, prenašaš na nekaj, nekoga ... Odštevam dneve do njegovega prihoda ... Obljubila sem, da ne bom klicala, ne vem, zakaj ... tako je želel ... in res nisem. Disciplina zrele ženske, ženske, ki je presegla določena leta ...

Novoletna zabava v najinem stanovanju. Prišlo je veliko več ljudi, kot sva jih povabila ... te stvari so tako običajne, zato mi je na neki način vseeno. L. je prišla že popoldan in mi pomagala pripraviti hrano, v rokah je držala telefon in s hitrimi prsti tipkala številke slaščičarn, mehiških in kitajskih restavracij, od koder so kasneje prinašali ogromne količine hrane, sladkarij in nekakšnih posebnih pijač; spomnila se je, da bi lahko okrasili sobe z orientalskimi paličicami, da se vonj cigaret ne bi vpil pregloboko v pohištvo ... Bila je iznajdljiva, izjemno domiselna in predvsem hitra. Počutila sem se krivo, ker sem vedela, da jo izkoriščam ... niti nisem prepričana, če bi si drugače sploh želela njene družbe ...

V kopalnici si popravljam šminko na obrazu. L. me je prepričala, da sem si okoli oči natrosila nekakšne zlate in srebrne bleščice ... *da boš bolje čutila utrip novega leta* ... Počutim se prav neumno. Ni mi do praznovanja. Skozi zidove udarjajo basi, čutim, kako tla drhtijo, povsod okoli mene divja smeh, glasni kriki, in od zunaj se slišijo poki petard ... Gledam svoj goli vrat in ramena, ki sem jih razkrila, postavila na ogled skoraj petdesetim ljudem ... Obleka je elegantna, dolga in črna, obula sem čevlje, ki mi jih je prinesel kot darilo iz B.; pete so tako visoke, da se komaj držim pokonci ... Čudno, da se pijano veselje, ob načrtnem spremljanju odtekajočega časa, ne dotakne tudi mene. Kot da sem nekakšen kip drugega življenja. Ko trkanje po vratih preraste v udarjanje, se premaknem in jih odklenem. Razpotegnjeni obrazi močno naličenih in hihitajočih se žensk, od katerih poznam samo eno, pa še to samo na videz ... Sprehodim se čez sobo, ga iščem s pogledom. L. se primakne k meni in mi v roke položi krhek kozarec z rumeno tekočino. "Spij kaj, daj, saj je novo leto!" Nasmehnem se ji in naredim požirek. Mehurčki se polijejo čez grlo, naredim še en požirek, tokrat daljši, prijetna vročica v licih, nato spraznim kozarec, in L. mi iz steklenice, ki jo nosi s sabo, natoči rumenkasto penino ponovno do vrha. Stegne svojo dolgo roko in mi jo položi okoli pasu, s kristalom na rahlo zadene

ob moj kozarec. Opazim, da se v kotu sobe pogovarja z neko žensko v zelo kratki in skoraj prozorni obleki. Naenkrat vame udari brezumna ljubezen do njega, težka, svinčena. Vroč zrak mi uravnava utripe, vpnem se v nekakšno membrano, ki me ločuje od sveta, v katerem stojim. Potem se najina pogleda nekje sredi sobe ujameta, se pobožata in zdrsneta ponovno vsak na svojo stran. Nekdo se z mrzlimi rokami dotakne moje rame in me poljubi na lice. Ko se obrnem, ni nikogar za mano. Počutim se, kot da lebdim nad očmi neznancev, nad njihovimi sladkimi parfumiranimi vonjavami, nad ustnicami, ki se razmikajo in opletajo z jeziki ... Stopim k mizici z alkoholiziranimi in eksotičnimi pijačami in si pripravim mešanico temno rdeče, modre in bele. Okus je prijeten. Steklo približam ustnicam, ga naslonim na zobe in mrzla tekočina zdrsi v želodec. Potem si ogledam majhne stekleničke, od katerih ima vsaka svojo barvo, izberem neko s podolgovatim vratom in njeno vsebino prenesem v kozarec. Želodec se polni s pisano paleto različnih odtenkov, čutim, da se je kri prepojila z nečim gostim.

Vsaka minuta je novo potovanje čez naraščajoče občutke valovanja, ki z nežnimi gibi kroži po mojem telesu in sprošča mišice. Dim plava okoli nosnic, jih boža in rahlo žgečka. Opazim poglede moških, ki se ustavljajo na meni, se mi smehljajo. Prostor je zbirališče razgretih teles, vročih stavkov, retorične puhlice se zaletavajo med sabo, pomešane z zgodbicami šumijo nekje po zraku, besede pokajo po šivih, črke padajo po tleh in se drobijo pod čevlji veseljakov. Nekdo stopi k meni in mi govori o neki knjigi ... Pogledam obraz, na katerem kraljuje samozavestni nasmeh, beli zobje se svetijo in bleščijo vame, nekakšen pisatelj ... ali pesnik ... nisem popolnoma prepričana ... Poznam ga, le ne morem se spomniti njegovega imena. Ne vem, kako, ampak vseeno se pogovarjava o sodobni prozi, njegove misli se mi zdijo tako dovršene, globoke ... Potem pa naenkrat tišina. Oba se nagonsko obrneva in se zazreva v prostor. Okoli klavirja se je naredil krog pregretih teles, še malo prej glasna množica zdaj šepeta in spoštljivo sklanja glave. Stopim bliže in ga zagledam. Vzravnano sedi na mojem stolčku, desna noga je naslonjena na pedalo klavirja, roke se pripravljajo in njegovi prsti se počasi spuščajo nad tipke. Skoraj si ne upam dihati. Zadržujem zrak in čakam. Močno drgetanje me stresa, iz največje vročine se soba spremeni v zbirališče ledenih kisikovih molekul, oblivajo spomin, ki se utaplja v podobah in poskuša najti tisto, kjer bi se ta prizor lahko ponovil. Stojim kot okamenela. Potem pa ubrana melodija, čista in močna, dviguje se nad skrbno urejenimi pričeskami, plava skozi mrzle kapljice mojega potu, se za nekaj časa ustavi, potem pa se z divjim zaletom zažene v srce, ga razreže, razmrcvari. Prerinem se med ljudi, s komolci grobo suvam od sebe; ko me vidi, se ne ustavi, nasmehne se mi, to je nasmešek izdaje, pomislim, on igra naprej, njegovi prsti se oblastno sprehajajo po belo-črnih progah, ušesa poslušalcev se polnijo z zvoki, ki jih ponoči sanjam, sanjam, da jih moje roke ustvarjajo in nosijo v njegova ušesa. Stegnem telo proti njemu, z desno roko zamahnem po zraku in z vso silo treščim pokrov klavirja, da pade po dolgih prstih. Grozeč krik in nekje iz ozadja zvok razbitega stekla. Čas se ustavi.